

תנו ללמוד בשקט

אם המעביד מימן לכם לימודים אקדמיים וניכו לכם מס על ההטבה, פסק-דין חדשני עשוי לשנות את המצב ← ענת כהן

בימים אלה, בסוף חודש פברואר, ניתן כבידת המשפט המחוזי בירושלים פסק-דין מהפכני, שאיפשר לבנק יהב לנכות מהכנסותיו את דמי שכר הלימוד שהוא שילם עבור לימודים אקדמיים של עובדיו, כלי לנכות להם מס על ההטבה שקיבלו. במקרה הנדון, מימן הבנק ל-44 מעובדיו שכר-לימוד לתואר אקדמי, לא זקף תשלומים אלו כהכנסה מעבודה, וגם לא ניכה לעובדים בגינם מס.

בכסיס המחלוקת עם פקיד השומה, הת-עוררה השאלה - האם ניתן להכיר בעלות לימודים אקדמיים, הנוגעים לעיסוקו של העובד, כהוצאה מוכרת לצורכי מס למע-ביר, ובלי שהמעביד יזקוף את שווי שכר הלימוד כטובה הנאה כספית לעובד, שיש לחייבו במס עקב קבלתה.

רו"ח ליאור וורסל, ממשרד רוה"ח וור-

יתרון ממיד (רוגמת לימודים אקדמיים גבוהים) אינם מוכרים כהוצאה לניכוי מס. כך, שפסק הדין האחרון הוא מהפכני בכך שהוא הכיר בלימודים הגבוהים כ'שמירה על הקיים' עבור המעביד.

רו"ח ראובן שיף, ממשרד רוה"ח שיף-הר-פנרץ, חושב, כי יש בפסק הדין שלב נוסף בהכרת בתי-משפט בחשיבות ההשכלה והידע. לדבריו, בית המשפט קבע, כי התרת הוצאות עבור לימודים אקדמיים בלי לזקוף אותן כטובה הנאה לעובד, אינה משתמעת ככלל מלשון החוק ואינה דבר שבשגרה. יחד עם זאת, במקרים חריגים, כאשר המעביד נדרש לשדרג את שירותיו ובמסגרת זו הוא נדרש גם לעדכן ולטפח את הרמה המקצועית של עובדיו הוותיקים, תותר ההוצאה בניכוי.

מחיי בעצם משמעותו של פסק הדין?

והם דורשים בנוסף התקצעות ספציפית".

● לאור הפסיקה הזו, האם עובדים שנשלחו ללימודים גבוהים בעבר ושהמעביד ניכח להם מס משכרם, יוכלו לתבוע החזר?

שיף: "לדעתי, בנסיבות מסוימות מעבידים יוכלו להגיש דוחות מתקנים' לפקיד השומה ולתבוע את המס שנוכה כחזר עובר שנים פתוחות. כלומר, עבור שנים שטרם נערכו בגינן ריגוני שומה סופיים".

וורסל: לדעתי, יש מקום לנסות לבקש החזר, אם המקרה הנדון של עובד מסוים רומה במהותו למקרה של בנק יהב. על עובד כזה יהיה להוכיח, כי היציאה ללימודים נבעה מתוך צורך של המעביד, ולא כדי לשמש את צרכיו האישיים שלו".

● אז מה הייתה מומלצים לעובד שנוכה לו מס עקב לימודים גבוהים לעשות?

שיף: "עד היום, ברוב רובם של המקרים, הגטל הזה של המס היה נופל על כתפי המעביד. כי כדי לא להקטין בפועל את שכר הנטו של העובדים אשר נשלחו ללימודים גבוהים, המעביד היה נוהג לגלם את המס בגין הלימודים של עובדיו. הווה אומר, כי עבור המעסיק עלות הלימודים הגיעה לממדים שהם מעבר לשכר הלימוד בפועל, והיא כללה גם את המס שהמעביד ספג ולקח על עצמו".

וורסל: "אביא רוגמה איך זה מיטיב עם המעסיק. אם נניח שכר הלימוד של עובד אחד עמד על 25,000 שקל בשנה, הרי שעבור מעביד שגילה את שווי המס לעובד, העלות הייתה מגיעה ל-49,020 שקל, במקרה ששיעור המס השולי של העובד עמד על 49%. כי על-פי-דבר, עובדים ככירים שמגי-עים למס שולי כזה, הם אלו שגם נשלחים ללימודים גבוהים".

● איך להערכתם ישלך פסק הדין של בנק יהב על המיסוי על לימודים בעתיד?

שיף: "אני סבור, כי אם שלטונות המס יאמצו את פסק הדין של בית-המשפט המחוזי, הרבה מעבידים יפתחו את כיסם ויתירו לעובדיהם לרכוש רמת השתל-מויות רחבה ומקיפה יותר. להערכתי, זה גם יעודד את העובדים ליוזם פנייה אל מעסיקיהם ולבקש להרחיב את השכלתם המקצועית".

וורסל: "מס'הכנסה הסכים בתקופה הא-חרונה להכיר בחלק מההוצאות ללימודים לתואר-שני כהוצאה מותרת בניכוי, ואולי פסק הדין הזה יעודד את רשויות המס לה-כיר גם בהוצאות ללימודים לתואר-ראשון, או להכיר בחלקן לפחות".

● האם הפסיקה הזו מחייבת את שלטונות המס באופן גורף?

שיף: "ממש לא. פסק-דין של בית-משפט מחוזי אינו מהווה פסיקה סופית המחייבת את פקיד השומה לפעול על פיו. יחד עם זאת, יש כאן בהחלט תהווית דרך, שתוביל לכך שלטונות המס יוציאו הוראות ברורות ומפורטות לפקידיו השומה כיצד עליהם לנה-וג. רק אם מס'הכנסה יערער על החלטת בית-המשפט המחוזי, יגיש ערעור לבית-המ-שפט העליון, וזה יאמץ את פרשנות מס'הכ-נסה, אוי המצב יחזור לקדמותו".

● ומה הם הסיכויים שמש'הכנסה אכן יערער על פסק-הדין?

וורסל: להערכתי, יש סיכוי גבוה שהמ-ר לה האחרונה בעניין טרם נאמרה ורשויות המס יערערו על הפסיקה שניתנה בבית-מ"ש המחוזי. זאת, כיוון שאימוץ הפסיקה הוא תגדע מיסים בהיקף עצום מאוצר המדינה".

רו"ח שיף: מעביד יוכל להגיש דו"חות מתקנים' למס'הכנסה ולתבוע את המס שנוכה. יש לבקש החזר, אם המקרה של עובד מסוים רומה למקרה בנק יהב. לעובד ששולם כדאי להגיש דו"ח ולתבוע את המס שנוכה מהכנסותיו, אך יצטרך להוכיח שלימודיו היו לצורכי עבודה ולא אישיים

צילום: ד"ר יורם שר

"על אף שפסק הדין אינו קובע באופן נחרץ, כי כל הוצאה שהוציא מעביד לצורך רכישת תואר אקדמי לעובדיו, תהיה בהכרח מוכרת, הרי שהוא מצטרף לשורה של פסק-דין העוסקים בהכשרתו ובהתאמתו של עובד למקום עבודתו. זאת, על רקע השינויים שחלו בשוק העבודה הישראלי, תוך מתן חשיבות עליונה להשכלה גבוהה לעובד, לתנאי עבודתו וליכולתו האישית."

"בעידן הגלובליזציה, נדרש העובד לעי-תים קרובות להבין תהליכים עסקיים ברמה גלובלית, תוך ראייה רחבת היקף שהיא חוצה גבולות. לכן, הלימודים הגבוהים בפסק הדין הזה נתפסים לא רק כאינטרס אישי של העובד, אלא גם כאינטרס של המעביד כבחינת 'שמירה על הקיים'."

"לטעמי, פסק הדין בעניין בנק יהב, מהווה שלב נוסף בהכרה של בית המשפט בישראל, בחשיבותם של הלימודים האקדמיים למקום העבודה ולסביבה העסקית, שבהם נדרש העובד להתמודד. אני סבור, כי בימינו התר-אר האקדמי לכשעצמו אינו מהווה רכישת נכס. לימודים גבוהים הפכו זה מכבר לנחלת הכלל. מקומות עבודה רבים אינם מסתפקים בקיומו של תואר אקדמי כתנאי להעסקה,

וורסל: "רק אתמול עלתה שאלה כזו ב'פורום רה"ח' שאנו מנהלים. לדעתי, העובד צריך למלא דו"ח למס'הכנסה, עם פירוט שווי שכר הלימוד שנרשם לו בשכר, ולדרוש את ביטול השווי הנ"ל. כיוון שמדובר בפסיקה של בית-מ"ש המחוזי, ולא בהלכה שמחייבת את שלטונות המס, להערכתי, הרשויות לא ימהרו לוותר על שווי שכר הלימוד כהטבה חייבת במס. בכל מקרה, כדאי לנסות. הרבה פעמים זה תלוי גם בפקיד השומה הספציפי".

● מה המשמעות של פסק הדין החדש לנישום מבחינה פיננסית?

שיף: "מרובר בסכומי מס שיכולים להגיע לעשרות אלפי שקלים. נכון להיום, שכר-לימוד במכללות שמקנות תואר אקדמי הוא כ-25 אלף שקל לשנה. עובד שנמצא במדרגת מס גבוהה, ושנשלח ללימודים אקדמיים כאלו, יהיה משלם סך כולל של מיסים כשיעור של כ-50% משווי השכר-לימוד. כלומר, מרובר בכ-12,500 שקל לשנה. ברדך-כלל רוכשים תואר אקדמי בכשלוש שנות לימוד לפחות. לכן, אם נכפיל את הסכום הזה פי שלושה נקבל כ-40 אלף שקל חיסכון במס".

● האם וכיצד פסק הדין מיטיב גם עם המעסיק?